

KURATORIUM
OŚWIATY
w POZNANIU

**REGULAMIN
WOJEWÓDZKIEGO KONKURSU
BIOLOGICZNEGO
DLA UCZNIÓW
SZKÓŁ PODSTAWOWYCH
WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO
W ROKU SZKOLNYM 2019/2020**

Dział I
PRZEBIEG POSZCZEGÓLNYCH STOPNI KONKURSU

Rozdział 1
INFORMACJE OGÓLNE

- §1. Organizatorem konkursu jest Wielkopolski Kurator Oświaty.
- §2. Wielkopolski Kurator Oświaty w zarządzeniu wydanym w danym roku szkolnym wyznacza pracowników wspomagających organizację i przebieg konkursów w województwie wielkopolskim oraz terminy przeprowadzania poszczególnych stopni konkursów.
- §3. Przewodniczącą Wojewódzkiej Komisji Konkursu Biologicznego jest **pani Izabela Batura**, nauczyciel biologii w Zespole Szkół Zakonu Pijarów im. św. Józefa Kalasancjusza w Poznaniu, os. Jana III Sobieskiego 114, 60-688 Poznań
Sekretariat: tel. **61 823 40 41**, e-mail zsppoznan@gmail.com
tel. kom. **504 394 966**, e-mail izabela.batura@gmail.com
- §4. 1. Konkurs organizowany jest dla uczniów szkół podstawowych.
2. Konkurs składa się z 3 stopni:
1) szkolnego,
2) rejonowego,
3) wojewódzkiego.
- §5. Merytorycznie konkurs obejmuje wiedzę i umiejętności zawarte w podstawie programowej kształcenia ogólnego z biologii w szkole podstawowej poszerzone o zagadnienia szczegółowe omówione w §49, §50, §51 i §52 niniejszego regulaminu.
- §6. Na wszystkich stopniach konkursu uczniowie rozwiązują test konkursowy, który składa się z zadań otwartych i zamkniętych.
- §7. Udział uczniów w eliminacjach konkursowych jest dobrowolny. W przypadku gdy w szkole, do której uczeń uczęszcza, nie organizuje się stopnia szkolnego konkursu, uczeń może do niego przystąpić w szkole wskazanej przez dyrektora szkoły.
- §8. Podanie danych osobowych uczestnika ma charakter dobrowolny, ale jest niezbędne do udziału w konkursie.
- §9. Warunkiem niezbędnym do udziału w konkursie jest oświadczenie rodziców/opiekunów prawnych o akceptacji *Regulaminu Wojewódzkiego Konkursu Biologicznego dla uczniów szkół podstawowych województwa wielkopolskiego w roku szkolnym 2019/2020*, oświadczenie dotyczące ochrony danych osobowych i wyrażenie zgody na publikowanie danych osobowych dziecka (uczestnika konkursu) oraz jego wyników na poszczególnych stopniach konkursów (zał. 1b do Regulaminu).
- §10. Uczeń przystępujący do poszczególnych stopni konkursu zobowiązany jest do posiadania ważnej legitymacji szkolnej.
- §11. Organizacja konkursów uwzględnia potrzeby osób niepełnosprawnych oraz przewlekle chorych poprzez dostosowanie warunków przeprowadzenia konkursu do potrzeb ww. uczestników konkursu (dostosowanie nie może naruszać zasad samodzielnej pracy uczestnika konkursu). Warunkiem uwzględnienia tych potrzeb jest

- e-mailowe złożenie wniosku w terminie do 4 października 2019 r. i uzyskanie zgody przewodniczącego Wojewódzkiej Komisji Konkursowej.
- §12. Podczas trwania konkursu uczeń pracuje samodzielnie, zachowuje spokój i nie zakłóca w żaden inny sposób przebiegu konkursu (nie opuszcza wyznaczonego mu w sali miejsca, nie porozumiewa się z innymi uczestnikami, nie wypowiada uwag i komentarzy, nie zadaje pytań dotyczących zadań konkursowych, nie korzysta z żadnych niedozwolonych materiałów i środków łączności, w tym telefonów komórkowych).
- §13. W szczególnych przypadkach uczeń może opuścić salę, w której rozwiązuje test konkursowy, w każdym czasie po poinformowaniu o swoim zamiarze komisję konkursową, oddaniu pracy konkursowej i wyrażeniu zgody przez przewodniczącego Komisji Konkursowej. W czasie przebywania poza salą należy zapewnić uczniowi warunki wykluczające możliwość kontaktowania się uczestnika z innymi osobami (wyjątek stanowi sytuacja, w której konieczne jest skorzystanie z pomocy medycznej) Wydarzenie to zostaje odnotowane w protokole przeprowadzenia konkursu.
- §14. Uczestnik konkursu, który ukończył pracę przed wyznaczonym czasem, pozostaje w sali na swoim miejscu.
- §15. W przypadku stwierdzenia przez komisję naruszenia przez ucznia zasad regulaminu konkursu przewodniczący Komisji Konkursowej przerywa jego pracę i nakazuje opuszczenie sali, co odnotowuje w protokole przeprowadzenia konkursu.
- §16. Za zapewnienie opieki i bezpieczeństwa uczniom/uczestnikom stopnia szkolnego, rejonowego i wojewódzkiego odpowiada dyrektor szkoły, do której uczęszcza uczeń (w drodze na konkurs, w czasie jego trwania i w drodze powrotnej do szkoły).
- §17. Nie przewiduje się dodatkowego postępowania konkursowego dla uczestników, którzy w wyznaczonym terminie nie przystąpią do danego stopnia konkursu.
- §18. W pracach komisji stopnia szkolnego, rejonowego i wojewódzkiego mogą uczestniczyć w charakterze obserwatorów wizytatorzy Kuratorium Oświaty w Poznaniu.
- §19. Dokumentacja związana z przebiegiem poszczególnych stopni konkursów, po ich zakończeniu jest porządkowana, zabezpieczana i przechowywana przez 5 lat w szkole - miejscu przeprowadzenia danego stopnia lub w szkole wyznaczonej przez przewodniczącego Wojewódzkiej Komisji Konkursowej.
- §20. Wielkopolski Kurator Oświaty wydaje laureatom i finalistom zaświadczenia zgodnie z § 5 ust. 1 *rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 stycznia 2002 r. w sprawie organizacji oraz sposobu przeprowadzania konkursów, turniejów i olimpiad (Dz. U. z 2002 r. Nr 13, poz. 125, z późn. zm.)*.
- §21. Regulamin konkursu nie może ulegać zmianom po jego ogłoszeniu i opublikowaniu na stronach internetowych Kuratorium Oświaty w Poznaniu w danym roku szkolnym.
- §22. Testy z poszczególnych stopni konkursu zostaną opublikowane na stronie internetowej Kuratorium Oświaty w Poznaniu.
- §23. Wszelkie informacje na temat konkursów przedmiotowych organizowanych na terenie województwa wielkopolskiego, w szczególności zarządzenia Wielkopolskiego Kuratora Oświaty w sprawach konkursów, miejsca przeprowadzania stopni

rejonowego i wojewódzkiego będą przekazywane zainteresowanym poprzez publikowanie ich na stronie internetowej Kuratorium Oświaty w Poznaniu w zakładce *Rodzice i uczniowie/Konkursy, olimpiady, projekty/Konkursy przedmiotowe organizowane przez Wielkopolskiego Kuratora Oświaty*.

Rozdział 2 STOPIEŃ SZKOLNY

- §24. Stopień szkolny odbędzie się w dniu **23 października 2019 r. (środa) o godz. 14⁰⁰** w szkołach, które zgłosiły zamiar uczestnictwa w konkursie do Kuratorium Oświaty w Poznaniu **do 4 października 2019 r. poprzez wypełnienie formularza on-line**.
- §25. Za organizację i przeprowadzenie stopnia szkolnego każdego z konkursów odpowiada dyrektor szkoły oraz powołana pisemnie przez niego Szkolna Komisja Konkursowa, w której skład wchodzi przewodniczący i co najmniej dwóch nauczycieli, w tym przynajmniej jeden o specjalności zgodnej z przedmiotem konkursu. W szczególnych przypadkach, jeżeli do konkursu przystępuje mniej niż 10 uczniów, dyrektor szkoły może powołać komisję 2-osobową, w tym przynajmniej jeden o specjalności zgodnej z przedmiotem konkursu.
- §26. Szkolna Komisja Konkursowa wykorzystuje testy przygotowane przez eksperta wyznaczonego przez Wielkopolskiego Kuratora Oświaty.
- §27. Czas przeznaczony na rozwiązanie zadań wynosi **90 minut**.
- §28. Do stopnia rejonowego konkursu kwalifikuje się uczestnik, który na stopniu szkolnym otrzymał **minimum 40 na 50** możliwych do uzyskania punktów (80%).
- §29. 1. Do zadań dyrektora szkoły należy:
- 1) zapoznanie uczniów, rodziców i nauczycieli z *Regulaminem Wojewódzkiego Konkursu Biologicznego dla uczniów szkół podstawowych województwa wielkopolskiego w roku szkolnym 2019/2020*,
 - 2) zgłoszenie szkoły do udziału w konkursie, nie później niż **do 4 października 2019 r.** poprzez wypełnienie *formularza on-line*. **Adres dostępu do formularza zostanie wysłany na adresy e-mailowe szkół województwa wielkopolskiego** (podane w SIO) **dnia 30 września 2019 r.** Należy zachować adres e-mail oraz login, który dyrektor szkoły otrzyma przy zgłoszeniu, ponieważ dane te będą niezbędne do wypełnienia protokołu oraz bazy konkursowej po stopniu szkolny.
 - 3) uzyskanie oświadczeń rodziców o akceptacji *Regulaminu Wojewódzkiego Konkursu Biologicznego dla uczniów szkół podstawowych województwa wielkopolskiego w roku szkolnym 2019/2020* i wyrażeniu zgody na publikowanie danych osobowych dziecka (uczestnika konkursu) oraz jego wyników na poszczególnych stopniach konkursów - *dokumenty należy przechowywać przez 5 lat w szkole - miejscu przeprowadzenia stopnia szkolnego*,
 - 4) odebranie, **w dniu konkursu**, testu oraz schematu/zasad oceniania, przesyłanych drogą elektroniczną przez Kuratorium Oświaty w Poznaniu na adres e-mailowy szkoły, podany przez dyrektora w *formularzu on-line*,

- 5) powielenie, zabezpieczenie i przechowywanie ww. materiałów konkursowych z zachowaniem tajemnicy służbowej,
- 6) pisemne określenie zadań przewodniczącego i członków Szkolnej Komisji Konkursowej, tj. opracowanie zasad kodowania prac stopnia szkolnego, sprawdzenie i ocena wszystkich prac konkursowych zgodnie z kryteriami opracowanymi przez autora testu (każda praca powinna być czytelnie podpisana przez osobę sprawdzającą), rozkodowanie prac po ich sprawdzeniu, sposób przekazania prac uczniom dyrektorowi szkoły itd.
- 7) przeprowadzenie konkursu zgodnie z *Regulaminem Wojewódzkiego Konkursu Biologicznego dla uczniów szkół podstawowych województwa wielkopolskiego w roku szkolnym 2019/2020*, w tym zapewnienie warunków samodzielnej, spokojnej pracy uczestnikom,
- 8) ogłoszenie wyników stopnia szkolnego konkursu w formie komunikatu, w wersji papierowej lub elektronicznej w ciągu 3 dni roboczych od daty przeprowadzenia stopnia szkolnego konkursu w dostępny dla uczniów i rodziców (prawnych opiekunów) sposób,
- 9) wypełnienie protokołu on-line, w terminie 7 dni od daty przeprowadzenia stopnia szkolnego, a następnie wydrukowanie wygenerowanego na platformie protokołu. Dane osobowe uczniów wprowadzone do protokołu stanowią *Bazę Konkursową*. Wypełnione protokoły on-line po wyznaczonym terminie nie będą brane pod uwagę. Dyrektor szkoły przyjmuje odpowiedzialność za prawidłowość wprowadzonych danych osobowych ucznia do *Bazy Konkursowej*,
- 10) gromadzenie, przechowywanie i zabezpieczenie dokumentacji konkursowej obejmującej: listy uczestników konkursu, powołanie Szkolnej Komisji Konkursowej, prace konkursowe uczniów, protokół z prac Szkolnej Komisji Konkursowej i inne dokumenty.

Rozdział 3 **STOPNIEN REJONOWY**

- §30. Stopień rejonowy Wojewódzkiego Konkursu Biologicznego odbędzie się w dniu **10 grudnia 2019 r. (wtorek) o godz. 14⁰⁰**.
- §31. Stopień rejonowy przygotowują i przeprowadzają zgodnie z harmonogramem Rejonowe Komisje Konkursowe powołane przez przewodniczącego Wojewódzkiej Komisji Konkursowej poszczególnych konkursów. Adresy szkół, w których będą przeprowadzane stopnie rejonowe zostaną opublikowane na stronie internetowej Kuratorium Oświaty w Poznaniu w zakładce *Rodzice i uczniowie/Konkursy, olimpiady, projekty/Konkursy przedmiotowe organizowane przez Wielkopolskiego Kuratora Oświaty* na 2 tygodnie przed terminem konkursu.
- §32. Czas przeznaczony na rozwiązanie zadań wynosi **90 minut**.
- §33. Do stopnia wojewódzkiego kwalifikuje się uczestnik, który otrzymał na stopniu rejonowym **minimum 42 na 50** możliwych do zdobycia punktów (84%).
- §34. 1. Do zadań przewodniczącego Rejonowej Komisji Konkursowej należy:

- 1) odebranie, na 1 dzień przed stopniem rejonowym konkursu, testów wraz ze schematem/zasadami oceniania, z Kuratorium Oświaty w Poznaniu (Wydział Rozwoju Edukacji) lub właściwej terytorialnie Delegatury Kuratorium Oświaty w Poznaniu; zabezpieczenie i przechowywanie ww. materiałów,
- 2) zakodowanie prac konkursowych uczestników,
- 3) zapewnienie uczestnikom odpowiednich warunków pracy, przestrzeganie ustalonych zasad organizacyjnych i regulaminowych w miejscu przeprowadzenia stopnia rejonowego konkursu,
- 4) kierowanie pracami komisji w celu zapewnienia rzetelnej analizy i sprawiedliwej oceny prac konkursowych uczestników zgodnie z kryteriami opracowanymi przez autora testu; każda praca powinna być czytelnie podpisana przez członka Rejonowej Komisji Konkursowej sprawdzającego pracę i przewodniczącego Rejonowej Komisji Konkursowej,
- 5) rozkodowanie prac po ich sprawdzeniu i ocenieniu przez Rejonową Komisję Konkursową,
- 6) wprowadzenie do *Bazy Konkursowej* wyników stopnia rejonowego i przesłanie uzupełnionej *Bazy Konkursowej*, w ciągu 7 dni od dnia przeprowadzenia stopnia rejonowego, na adres e-mail: konkursy@ko.poznan.pl
- 7) sporządzenie w formie pisemnej i elektronicznej protokołu z prac Rejonowej Komisji Konkursowej według wzoru stanowiącego załącznik nr 3 i 3a.
- 8) przesłanie do Kuratorium Oświaty w Poznaniu, w ciągu 7 dni od dnia przeprowadzenia stopnia rejonowego protokołu z przebiegu stopnia rejonowego drogą elektroniczną na adres e-mailowy konkursy@ko.poznan.pl oraz drogą pocztową na adres:
Kuratorium Oświaty w Poznaniu
ul. Kościuszki 93
61-716 Poznań (z dopiskiem na kopercie wskazującym nazwę konkursu);
przesłane dokumenty powinny być należycie ostemplowane pieczętą szkoły i podpisane przez wszystkich członków Rejonowej Komisji Konkursowej,
- 9) ogłoszenie wyników w ciągu 3 dni roboczych od daty przeprowadzenia stopnia rejonowego konkursu w formie elektronicznej poprzez umieszczenie wykazu uczestników na stronie internetowej szkoły, w której odbył się stopień rejonowy (lista uczestników powinna być zakodowana),
- 10) przesłanie/przekazanie prac uczestników zakwalifikowanych do stopnia wojewódzkiego, wraz z kopią protokołu z prac Rejonowej Komisji Konkursowej, do przewodniczącej Wojewódzkiej Komisji Konkursowej w ciągu 7 dni od daty przeprowadzenia stopnia rejonowego konkursu,
- 11) uporządkowanie, zabezpieczenie i przekazanie prac uczestników niezakwalifikowanych do stopnia wojewódzkiego wraz z kopią protokołu dyrektorowi szkoły, w której odbył się stopień rejonowy konkursu lub dyrektorowi szkoły wyznaczonej przez przewodniczącą Wojewódzkiej Komisji Konkursowej.

Rozdział 4 **STOPIEŃ WOJEWÓDZKI**

- §35. Stopień wojewódzki Wojewódzkiego Konkursu Biologicznego odbędzie się w dniu **28 marca 2020 r. (sobota) o godz. 10⁰⁰**. Wykaz miejsc przeprowadzenia stopni wojewódzkich konkursów opublikowany zostanie na stronie internetowej Kuratorium Oświaty w Poznaniu w zakładce *Rodzice i uczniowie/Konkursy, olimpiady, projekty/Konkursy przedmiotowe organizowane przez Wielkopolskiego Kuratora Oświaty* na 2 tygodnie przed terminem konkursu.
- §36. Stopień wojewódzki organizuje i przeprowadza Wojewódzka Komisja Konkursowa powołana przez Wielkopolskiego Kuratora Oświaty.
- §37. Przewodniczącą Wojewódzkiej Komisji Konkursu Biologicznego dla uczniów szkół podstawowych jest pani Izabela Batura.
- §38. Czas przeznaczony na rozwiązanie zadań wynosi **90 minut**.
- §39. Wyniki konkursu ogłaszane są w formie komunikatu, w wersji elektronicznej, w ciągu 3 dni roboczych od daty przeprowadzenia stopnia wojewódzkiego konkursu.
- §40. Finalistą konkursu zostaje uczestnik stopnia wojewódzkiego, który otrzyma **minimum 26 na 50** możliwych do zdobycia punktów (tj. 52%). W przypadku, gdy żaden uczestnik konkursu nie uzyska minimum 26 punktów, tytuł finalisty otrzyma 25% uczestników stopnia wojewódzkiego z najwyższymi wynikami. Decyzję o poszerzeniu listy finalistów podejmuje Wielkopolski Kurator Oświaty.
- §41. Laureatem Wojewódzkiego Konkursu Biologicznego zostaje uczestnik stopnia wojewódzkiego, który otrzyma **minimum 45 na 50** możliwych do zdobycia punktów (tj. 90%). W przypadku, gdy żaden uczestnik konkursu nie uzyska minimum 45 punktów, tytuł laureata otrzyma 25% uczestników stopnia wojewódzkiego z najwyższymi wynikami. Decyzję o poszerzeniu listy laureatów podejmuje Wielkopolski Kurator Oświaty.
- §42. 1. Do zadań przewodniczącego Wojewódzkiej Komisji Konkursowej należy:
- 1) odebranie, **na 1 dzień przed konkursem**, z Kuratorium Oświaty w Poznaniu testów wraz ze schematem/zasadami oceniania, ich przechowanie i zabezpieczenie do dnia przeprowadzenia stopnia wojewódzkiego konkursu,
 - 2) zakodowanie prac konkursowych uczestników,
 - 3) kierowanie pracami Wojewódzkiej Komisji Konkursowej; zapewnienie należytych warunków pracy dla uczestników, przestrzeganie ustalonych zasad organizacyjnych i regulaminowych,
 - 4) kierowanie pracami komisji w celu zapewnienia rzetelnej analizy i sprawiedliwej oceny prac konkursowych uczniów zgodnie z kryteriami opracowanymi przez autora testu, każda praca powinna być czytelnie podpisana przez członka Wojewódzkiej Komisji Konkursowej sprawdzającego pracę i przewodniczącego Wojewódzkiej Komisji Konkursowej,
 - 5) rozkodowanie prac po ich sprawdzeniu i ocenieniu przez Wojewódzką Komisję Konkursową,

- 6) sporządzenie protokołu z przebiegu stopnia wojewódzkiego wraz z wykazem laureatów i finalistów według wzoru stanowiącego załącznik nr 4, 4a i 4b.
- 7) wprowadzenie do *Bazy Konkursowej* wyników stopnia wojewódzkiego i przesłanie uzupełnionej *Bazy Konkursowej*, w ciągu 7 dni od dnia przeprowadzenia stopnia wojewódzkiego, na adres e-mail: konkursy@ko.poznan.pl
- 8) przesłanie do Kuratorium Oświaty w Poznaniu, w ciągu 7 dni od dnia przeprowadzenia stopnia wojewódzkiego protokołu z przebiegu stopnia wojewódzkiego drogą elektroniczną na adres e-mailowy konkursy@ko.poznan.pl oraz drogą pocztową na adres:
Kuratorium Oświaty w Poznaniu
ul. Kościuszki 93
61-716 Poznań (z dopiskiem na kopercie wskazującym nazwę konkursu),
- 9) ogłoszenie wyników, w ciągu 3 dni roboczych od daty przeprowadzenia stopnia wojewódzkiego konkursu, w formie elektronicznej poprzez umieszczenie wykazu uczestników na stronie internetowej szkoły wyznaczonej przez przewodniczącego Wojewódzkiej Komisji Konkursowej (lista uczestników powinna być zakodowana),
- 10) uporządkowanie, zabezpieczenie i przekazanie prac konkursowych wraz z kopią protokołu dyrektorowi szkoły, w której przeprowadzony został stopień wojewódzki konkursu lub dyrektorowi szkoły wyznaczonej przez przewodniczącego Wojewódzkiej Komisji Konkursowej,
- 11) rozpatrywanie, wraz z innymi członkami komisji, odwołań i zażaleń związanych z organizacją i przebiegiem stopnia rejonowego i wojewódzkiego,
- 12) niezwłoczne przekazanie protokołu z rozpatrzenia odwołań dotyczących przebiegu konkursu do Wojewódzkiego Koordynatora Konkursów.

Dział II **TRYB ODWOŁAWCZY**

- §43. 1. Odwołania dotyczące organizacji i przebiegu konkursu mogą składać rodzice (prawni opiekunowie) uczestników konkursu w ciągu 3 dni roboczych od daty ogłoszenia wyników konkursu:
- 1) po stopniu szkolnym do przewodniczącego Szkolnej Komisji Konkursowej,
 - 2) po stopniu rejonowym i wojewódzkim do przewodniczącej Wojewódzkiej Komisji Konkursowej, na adres e-mail: izabela.batura@gmail.com
2. Odwołania muszą zawierać: imię i nazwisko osoby składającej pismo, adres (kod pocztowy, miejscowość, ulica, nr domu) oraz dokładne dane uczestnika konkursu (imię, nazwisko, data i miejsce urodzenia, nazwa szkoły).
- §44. Odwołania wniesione z naruszeniem § 43 nie będą rozpatrywane.
- §45. Właściwa Komisja Konkursowa niezwłocznie rozpatruje odwołania nie dłużej niż w ciągu 14 dni od dnia przeprowadzenia konkursu.
- §46. Protokół z rozpatrywania wniesionych odwołań sporządza przewodniczący właściwej komisji wg wzoru stanowiącego zał. nr 6 do Regulaminu. Protokół z rozpatrzenia

odwołań po stopniu szkolnym przekazuje się elektronicznie przewodniczącemu Wojewódzkiej Komisji Konkursowej.

§47. Ostateczną decyzję w sprawach spornych podejmuje Wielkopolski Kurator Oświaty.

Dział III WGLĄD DO PRAC

§48. Na wniosek złożony do przewodniczącego Komisji Konkursowej przez rodziców (prawnych opiekunów) uczestnika konkursu sprawdzona i oceniona praca może być udostępniona do jednokrotnego wglądu lub jednokrotnego wykonania fotografii, w ciągu 3 dni roboczych od ogłoszenia wyników (po okazaniu legitymacji szkolnej przez ucznia i dowodu osobistego przez rodzica), przez przewodniczącego lub osobę przez niego wyznaczoną, po wcześniejszym umówieniu się z przewodniczącym Komisji Konkursowej. Prawo wglądu do pracy lub wykonania fotografii ma jedynie uczestnik w obecności rodziców (opiekunów prawnych) lub rodzice (opiekunowie prawni). Czas wglądu do pracy określa przewodniczący lub osoba przez niego wyznaczona.

DZIAŁ IV ZAKRES WIEDZY I UMIEJĘTNOŚCI WYMAGANYCH NA POSZCZEGÓLNYCH STOPNIACH KONKURSU

Rozdział 1 Zakres wiadomości i umiejętności:

§49. Na wszystkich stopniach Konkursu obowiązuje zakres wiadomości i umiejętności opisany w wymaganiach ogólnych i wybranych wymaganiach szczegółowych określonych w podstawie programowej z biologii dla ośmioklasowej szkoły podstawowej (*Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej Dz. U. z 2017 r., poz. 356 z późniejszymi zmianami*).

Wymagania konkursowe na poszczególnych stopniach, poszerzają także zakres opisany w podstawie programowej.

Zakres wymagań z obszaru podstawy programowej oraz poszerzających uszczegółowiono dla każdego stopnia konkursu.

Rozdział 2 Zakres wiedzy

§50. **1. Wiadomości obowiązujące na stopniu szkolnym obejmują wymagania szczegółowe opisane w podstawie programowej:**

a) Punkty 2-5 z działu I. Organizacja i chemizm życia.

Uczeń:

- 2) wymienia najważniejsze pierwiastki budujące ciała organizmów;
- 3) wymienia podstawowe grupy związków chemicznych występujących w organizmach (białka, cukry, tłuszcze, kwasy nukleinowe, woda, sole mineralne) i podaje ich funkcje;
- 4) rozpoznaje na schemacie, na zdjęciu lub na podstawie opisu podstawowe elementy budowy komórki (błona komórkowa, cytoplazma, jądro komórkowe, chloroplast, mitochondrium, wakuola, ściana komórkowa) i przedstawia ich funkcje;
- 5) porównuje budowę komórek roślin, zwierząt i bakterii wskazując na cechy umożliwiające ich rozróżnianie.

b) Punkt 7.1 z działu II. Różnorodność życia (tkanki zwierzęce).

Uczeń dokonuje obserwacji i rozpoznaje (pod mikroskopem, na schemacie, na zdjęciu lub na podstawie opisu) tkanki zwierzęce (tkanka nabłonkowa, mięśniowa, łączna, nerwowa) i wskazuje ich cechy adaptacyjne do pełnienia określonych funkcji.

c) Dział III. Organizm człowieka.

Dział IV. Homeostaza.

2. Na stopniu rejonowym obowiązuje zakres wiedzy i umiejętności obowiązujące na stopniu szkolnym z poszerzeniem o

1) Wymagania szczegółowe opisane w podstawie programowej:

a) Punkty 1-4 z działu II Różnorodność życia (klasyfikacja organizmów, wirusy, bakterie, protisty);

b) Dział V. Genetyka.

2) Rozpoznawanie krajowych gatunków drzew na podstawie liści i owoców: buk pospolity, dąb szypułkowy, dąb bezszypułkowy, grab zwyczajny, wiąz polny, wiąz szypułkowy, lipa drobnolistna, lipa szerokolistna, klon zwyczajny, klon polny, klon jawor, olsza czarna, jesion wyniosły, klon jesionolistny, oraz sosna zwyczajna, jodła pospolita, świerk pospolity, cis pospolity, modrzew europejski - na podstawie liści i nasion.

3) Artykuły z zakresu nauk biologicznych i działu „zdrowie” zamieszczone w miesięczniku *Wiedza i Życie* (nr 10/2019 i 11/ 2019).

3. Na stopniu wojewódzkim obowiązuje zakres wiedzy i umiejętności ze stopnia szkolnego i rejonowego oraz

a. Wymagania szczegółowe opisane w podstawie programowej:

a) Punkty 6 i 7 z działu I. Organizacja i chemizm życia.

Uczeń:

- przedstawia istotę fotosyntezy jako jednego ze sposobów odżywiania się organizmów (substraty, produkty i warunki przebiegu procesu) oraz planuje i przeprowadza doświadczenie wykazujące wpływ wybranych czynników na intensywność procesu fotosyntezy;

- przedstawia oddychanie tlenowe i fermentację jako sposoby wytwarzania energii potrzebnej do życia (substraty, produkty i warunki przebiegu procesów) oraz planuje i przeprowadza doświadczenie wykazujące, że podczas fermentacji drożdże wydzielają dwutlenek węgla;

b) podpunkty 9-14 punktu 7 z działu II. Różnorodność życia (ryby, płazy, ptaki, gady, ssaki, różnorodność zwierząt kręgowych).

c) Dział VII. Ekologia i ochrona środowiska.

b. Treści poszerzające znajomość treści artykułów z obszaru nauk biologicznych oraz z działu „zdrowie” miesięcznika *Wiedza i Życie* nr 12 /2019, nr 1/2020 i nr 2/2020.

Rozdział 3 **Zakres umiejętności**

§51. Na wszystkich stopniach Konkursu uczeń szczególnie powinien wykazać się umiejętnościami opisanymi w celach kształcenia (wymaganiach ogólnych) podstawy programowej z biologii dla II etapu edukacyjnego (cele: I-VI), a w szczególności:

Cel II. Planowanie i przeprowadzanie obserwacji oraz doświadczeń; wnioskowanie w oparciu o ich wyniki.

Uczeń:

- określa problem badawczy, formułuje hipotezy, planuje i przeprowadzania oraz dokumentuje obserwacje i doświadczenia biologiczne,
- określa warunki doświadczenia, rozróżnia próbę kontrolną i badawczą,
- analizuje wyniki i formułuje wnioski;
- przeprowadza obserwacje mikroskopowe i makroskopowe preparatów świeżych i trwałych.

Cel IV. Rozumowanie i zastosowanie nabytej wiedzy do rozwiązywania problemów biologicznych.

Uczeń:

- interpretuje informacje i wyjaśnia zależności przyczynowo-skutkowe między zjawiskami, formułuje wnioski,
- przedstawia opinie i argumenty związane z omawianymi zagadnieniami biologicznymi.

Na stopniu rejonowym i wojewódzkim obowiązuje także umiejętność rozpoznawania krajowych gatunków drzew na podstawie liści, nasion i owoców w zakresie katalogu gatunków wymienionych w wymaganiach dla stopnia rejonowego (na rysunku, zdjęciu i okazów naturalnych).

DZIAŁ V **WYKAZ LITERATURY PRZYGOTOWUJĄCEJ DO UDZIAŁU W KONKURSIE** **ORAZ STANOWIĄCEJ POMOC DLA NAUCZYCIELA I UCZNI**

§52. 1. Literatura podstawowa na stopień szkolny, rejonowy i wojewódzki

- 1) Podręczniki szkolne do biologii dla ośmioklasowej szkoły podstawowej oraz dla gimnazjum zamieszczone w wykazie podręczników dopuszczonych do użytku szkolnego przez Ministra Edukacji Narodowej, e-podręczniki dla gimnazjum.
- 2) Przewodniki i leksykony do rozpoznawania drzew np.:
Kremer Bruno, *Leksykon przyrodniczy Drzewa*, Świat Książki 1995,
Materiały edukacyjne przygotowane przez Lasy Państwowe:
<http://mlodziez.erys.pl>
- 3) *Wiedza i Życie*, miesięcznik, numery: 10/2019, 11/2019, 12/2019 oraz 1.2020 i 2/2020, Księgarnia Prószyński i S-ka.
- 4) *Zalecane* strony internetowe:
<http://mlodziez.erys.pl/lesnoteka>,
www.biocen.edu.pl,
<https://epodreczniki.pl>,
www.wiz.pl.

2. Propozycja literatury uzupełniającej

Dla uczniów i nauczycieli:

1. Atlas anatomiczny *Tajemnice ciała ludzkiego*, Nowa Era 2011 (i wydania późniejsze).
2. *Biologia. Jedność i różnorodność*, PWN 2011 (i późniejsze wydania).
3. Poziomek U., *Biologia w gimnazjum. Doświadczenia*, WSiP 2010.
4. Łobziak S., *Laboratorium w szufladzie. Biologia*, PWN 2016.

Dla nauczycieli (publikacje są dostępne także w wersji elektronicznej):

1. *Raport z badania „Diagnoza umiejętności gimnazjalistów w zakresie przedmiotów przyrodniczych 2012*, Instytut Badań Edukacyjnych, Warszawa 2013
2. *Uczymy myślenia. Zadania na lekcje przedmiotów przyrodniczych*. Instytut Badań Edukacyjnych, Warszawa 2013.
3. *Umiejętności złożone w nauczaniu historii i przedmiotów przyrodniczych*, red. Barbara Ostrowska i Krzysztof Spalik, Instytut Filozofii i Socjologii PAN, Warszawa 2010.
4. *Baza dobrych praktyk*, w tym baza narzędzi dydaktycznych:
www.bnd.ibe.edu.pl.
5. Lilpop J. *Analiza podręczników do biologii z III etapu edukacyjnego pod względem realizacji obowiązku nauczania metody badań biologicznych*. Raport tematyczny z badania. Instytut Badań Edukacyjnych, 2014
6. Chrzanowski MM., Grajkowski W., Lilpop J., Musialik M, Ostrowska B. *Dociekanie naukowe w zadaniach testowych. Nauczanie przedmiotów przyrodniczych kształtujące postawy i umiejętności badawcze uczniów – część 2*. Uniwersytet Jagielloński, 2013.

*Przewodnicząca
Wojewódzkiej Komisji Konkursu Biologicznego
Izabela Batura*